

Monitoringsplan Binnenveldse hooilanden 2026-2031

*Voor de gebiedsdelen van Stichting Mooi Binnenveld en van
Coöperatie Binnenveldse Hooilanden*

Fons Koomen 9 april 2026

Vastgesteld door het bestuur Stichting Mooi Binnenveld op 16 maart 2026

**Coöperatie
Binnenveldse
Hooilanden**

Inhoud	
1.	Inleiding..... 3
2.	Verplichte monitoring vanuit de SNL-subsidie..... 6
3.	Overzicht Monitoringsactiviteiten Biotisch..... 8
3.1	Flora en Vegetatie..... 8
3.1.1	Permanente proefvlakken Vaatplanten (PQ's)..... 8
3.1.2	SNL Soortkartering Flora 10
3.1.3	SNL Vegetatie- en Structuurkartering..... 10
3.2	Fauna 12
3.2.1	Broedvogels BMP-A..... 12
3.2.2	NEM-telroutes Libellen 14
3.2.3	SNL Soortkartering Dagvlinders en Sprinkhanen 15
3.2.4	Amfibieën..... 16
4.	Overzicht Monitoringsactiviteiten Abiotisch..... 18
Bijlage 1 De soorten per natuurbeheertype met een SNL Monitoringsverplichting..... 21	

1. Inleiding

Natuurgebied Binnenveldse Hooilanden:

Het natuurontwikkelingsproject Binnenveldse Hooilanden is een gezamenlijk initiatief van de Stichting Mooi Binnenveld, de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en Staatsbosbeheer.

Het natuurgebied Binnenveldse Hooilanden is ca. 300 ha groot. Een deel van dit gebied bestaat uit bestaande natuurterreinen (Bennekomse Meent en Bennekomse Hooilanden) en een ander deel uit nieuwe natuur op (voormalige) agrarische gronden. In het project wordt samengewerkt met de provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en de gemeenten Ede en Wageningen. In juni 2019 hebben de drie betrokken organisaties een gezamenlijk beheerplan opgesteld (update 2026). In 2019 is de herinrichting grotendeels uitgevoerd en in 2020 afgerond.

Om de ontwikkeling van de flora en de fauna te volgen is in 2020 een monitoringsplan opgesteld. Op basis van dit plan is de monitoring de afgelopen 6 jaar uitgevoerd. Het monitoringsplan is een levend document. Vandaar dat na 6 jaar een update plaatsvindt van dit plan. Nieuwe aanvullende monitoringsactiviteiten zijn toegevoegd en vervallen onderdelen zijn ook opgenomen. Voor u ligt een herziene versie van dit monitoringsplan voor de komende jaren (2026-2031).

Afbakening monitoringsplan:

Dit monitoringsplan omschrijft de biotische monitoring (flora en fauna) die de Stichting Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden vanaf 2020 coördineren in beide eigendommen (ca. 100 ha in totaal).

In het andere deel van het gebied (ca. 200 ha) zal Staatsbosbeheer zelf de natuurmonitoring coördineren. Afstemming hierover vindt voor zo ver mogelijk plaats tussen de drie eigenaren.

Voor de abiotische monitoring wordt verwezen naar het [Monitoringsplan Omgevingscondities Binnenveld](#) van de provincie Gelderland (zie hoofdstuk 4).

Doelen monitoring:

De monitoring in dit monitoringsplan dient de volgende doelen:

1. Inzicht geven hoe de natuurkwaliteit zich in het algemeen ontwikkelt;
2. Voldoen aan de monitoringsverplichting die aan de provinciale SNL-subsidie voor het natuurbeheer is verbonden (zie hoofdstuk 2);
3. Inzicht geven of het gevoerde beheer het gewenste resultaat oplevert en welke aanpassingen in het beheer nodig zijn.

De gegevens kunnen ook als input dienen voor de projectevaluatie van de herinrichting, voor de update van het Natura2000-beheerplan Binnenveld of voor een update van het beheerplan Binnenveldse Hooilanden.

Inzet vrijwilligers:

Het streven is om de monitoring zo veel mogelijk door vrijwilligers te laten uitvoeren. De eerdere verwachting is uitgekomen dat de gewenste monitoring in beide eigendommen (ca. 100 ha) door vrijwilligers grotendeels uitvoerbaar is.

De SNL Vegetatie- en Structuurkartering en de SNL Soortkartering Dagvlinders en Sprinkhanen zijn hierop een uitzondering. De SNL Vegetatie- en Structuurkartering is in 2024 voor het eerst in opdracht van de Bosgroep Midden door een

professional (Simons Botanisch Advies) uitgevoerd. De Bosgroep Midden heeft in 2025 zelf de SNL Soortkartering Dagvlinders en Sprinkhanen uitgevoerd.

Het nieuwe natuurgebied met de te ontwikkelen (blauw)graslanden en trilvenen is kwetsbaar. Het is daarom belangrijk dat alleen die vrijwilligers de monitoringactiviteiten in het gebied verrichten die daarvoor van de Stichting Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden toestemming krijgen. Van tevoren liggen de bezoekdata en de telroutes vast. De schade aan te oogsten gras en verstoring van fauna (met name broedvogels) dient zoveel mogelijk te worden vermeden.

Overzicht monitoringactiviteiten

Samenvattend zijn op dit moment de volgende monitoringactiviteiten in de gebiedsdelen van de twee organisaties voorzien (2026-2031):

Flora en Vegetatie: zie paragraaf 3.1.

- Permanente proefvlakken Vaatplanten: jaarlijks in dezelfde 21 permanente proefvlakken (PQ's van 5m x 5m). Zie paragraaf 3.1.1;
- SNL Soortkartering Flora: tweejaarlijks, in de even jaren in het gebied van de Coöperatie en in de oneven jaren in het gebied van de Stichting. Zie paragraaf 3.1.2;
- SNL Structuurkartering: zes-jaarlijks. Zie paragraaf 3.1.3;
- SNL Vegetatiekartering: twaalf-jaarlijks. Zie paragraaf 3.1.3.

Fauna: zie paragraaf 3.2.

- Broedvogels BMP-A: jaarlijks. Zie paragraaf 3.2.1;
- Dagvlinders: t/m 2024 jaarlijks in telroutes, Vanaf 2025 losse waarnemingen via waarneming.nl. Zie paragraaf 3.2;
- Libellen: jaarlijks, in telroutes. Zie paragraaf 3.2.2;
- SNL Soortkartering Dagvlinders en Sprinkhanen: zes-jaarlijks. Zie paragraaf 3.2.3;
- Amfibieën: jaarlijks vanaf 2023. Zie paragraaf 3.2.4.

Opslag monitoring-data en rapportages

Per monitoringactiviteit zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de gegevens worden opgeslagen en toegankelijk zijn (zie onderdeel Opslag). Hierover zijn ook afspraken gemaakt met de Bosgroep Midden Nederland die als intermediair fungeert bij de aanvraag van de SNL-subsidie.

Mooi Binnenveld vraagt de vrijwilligers om zelf de jaarrapportages op te stellen. Per monitoringactiviteit zijn de rapportages met een link te bereiken op de website van Mooi Binnenveld (zie onderdeel Publicaties).

Overzicht andere informatiebronnen:

- Bodemchemie-metingen december 2019 Francisca Sival;
- Bodemkartering Willem Wielemaker februari 2020: zie [Nieuwsbericht Bodemkartering Studievereniging Pyrus](#);
- Drone opnames van WEnR 2020 en 2021;
- Paddenstoelen inventarisatie in 2020: zie [Paddenstoelen van de Veenkampen](#);
- Waterkwaliteit:
 - Waterkwaliteitsmetingen Christa Heyting en Willem van Raamsdonk 2022;
 - Vang de Watermonsters: zie [Nieuwsbericht Vang de Watermonsters 2024](#);
 - Dataviewer Water op de Kaart: zie [Water op de Kaart](#)
- Ringen kwartels 2022: zie [Ringverslag 2022 S045-Kwartel Project](#)

- Korstmossen: zie artikel Henk Kloen in De Gelderlander 30 december 2024 [Een minikerstboom op het vlonderpad - Mooi Binnenveld](#)
- Losse waarnemingen flora en fauna via www.waarneming.nl onder Wageningen-Binnenveld-Veenkampen.
- Vissen: Grote modderkruiper Binnenveld, Achterhoek en Rijnstrangen Actuele status, knelpunten en maatregelen, Thomas Kroon 2023

2. Verplichte monitoring vanuit de SNL-subsidie

Aan de verlening van de provinciale subsidies voor natuurbeheer vanuit [Subsidiestelsel Natuur en Landschap \(SNL\)](#) is de verplichting verbonden om de ontwikkeling van de natuur te monitoren. Hiervoor stelt SNL, naast de beheer- en recreatiesubsidie, ook beperkte financiële middelen beschikbaar.

Voor de meeste natuurbeheertypen betreft dit een verplichting om eens in de zes jaar een inventarisatie van een aantal soorten planten, broedvogels, dagvlinders, sprinkhanen en libellen uit te voeren. De exacte soorten die gekarteerd moeten worden kunnen per natuurbeheertype en per soortgroep verschillen. Bijvoorbeeld: in het type N06-02 Trilveen is het niet verplicht om broedvogels te monitoren.

Daarnaast moet voor bepaalde natuurbeheertypen eens in de 6 jaar een structuurkartering en eens in de 12 jaar een vegetatiekartering worden uitgevoerd.

De natuurbeheertypen met bijbehorende monitoringsverplichting in de gebieden van de Stichting en de Coöperatie zijn in onderstaande 2 tabellen weergegeven. De kruisjes in de groene cellen geven de verplichte monitoring aan die door de Stichting en Coöperatie met hulp van vrijwilligers wordt uitgevoerd. De kruisjes in de oranje cellen geven de monitoring aan die de Bosgroep Midden organiseert.

Het staat de ontvanger van de subsidie vrij om vaker te monitoren dan verplicht. In de tabel hieronder is deze verplichting opgenomen, bijvoorbeeld voor broedvogels 1 x 6 jaar. In het gebied van de Stichting en de Coöperatie monitoren de vrijwilligers de broedvogels echter jaarlijks om goed zicht te houden op de ontwikkeling. Daarom monitoren de tellers ook het gehele gebied, ook al is het monitoren van broedvogels in N06.02 en N12.02 niet verplicht volgens de SNL.

Verplichte SNL-monitoring in het gebied van Stichting Mooi Binnenveld:

		Opp. in ha *	Vegetatiekartering	Structuurkartering	Flora	Broedvogels	Dagvlinders & sprinkhanen
			1 x 12 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar
N04.02	Zoete plas	2,38					
N05.04	Dynamisch moeras	0,14	X	X	X	X	
N06.02	Trilveen	27,81	X		X		
N10.01	Nat schraalland	13,30	X		X	X	X
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	4,05		X	X		X
N14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	0,49	X	X **	X	X	
N15.02	Dennen-, eiken- en beukenbos	0,60		X **	X	X	
		48,77	41,78	4,19	46,18	17,53	17,39

* Op basis van SNL-subsidieaanvraag 2020-2025 + 2021-2026

** Vervalt: 'In geïsoleerde bospercelen < 5 ha hoeft geen structuurkartering te worden gedaan'.

Verplichte SNL-monitoring in het gebied van Coöperatie Binnenveldse Hooilanden:

		Opp. in ha *	Vegetatiekartering	Structuurkartering	Flora	Broedvogels	Dagvlinders & sprinkhanen
			1 x 12 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar	1 x 6 jaar
N04.02	Zoete plas	1,64					
N10.01	Nat schraalland	13,84	X		X	X	X
N10.02	Vochtig hooiland	22,62	X		X	X	X
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	14,63		X	X		X
		52,73	35,87	16,80	52,43	52,43	52,18

* Op basis SNL-subsidieaanvraag 2021-2026 (exclusief De Snip).

Afspraken over de verplichte SNL-monitoring tussen de Stichting en Bosgroep Midden zijn in 2024 in een brief vastgelegd (t/m 2026). Hierin is opgenomen welke onderdelen de Stichting op zich neemt (de kruisjes in de groene cellen: Broedvogels en Flora) en welke de Bosgroep Midden (de kruisjes in de oranje cellen: Vegetatie- en Structuurkartering en Dagvlinders & sprinkhanen). De Stichting ontvangt een bedrag van Bosgroep Midden voor de uitvoering van deze monitoring voor beide terreinen.

Een planning voor de SNL-monitoring voor de Stichting en de Coöperatie zal in overleg met de Bosgroep Midden Nederland worden afgestemd.

Uitgevoerde SNL-monitoring in 2020 t/m 2025:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vegetatiekartering					BG Midden	
Structuurkartering					BG Midden	
Flora		MB: Gebied MB	MB: Gebied CBH	MB: Gebied MB	MB: Gebied CBH	MB: Gebied MB
Broedvogels	MB Gebied MB+CBH	MB Gebied MB+CBH	MB Gebied MB+CBH	MB Gebied MB+CBH	MB Gebied MB+CBH	MB Gebied MB+CBH
Dagvlinders & sprinkhanen						BG Midden

De soorten die vanuit SNL verplicht moeten worden gemonitord zijn per natuurbeheertype opgenomen in Bijlage 1.

3. Overzicht Monitoringsactiviteiten Biotisch

3.1 Flora en Vegetatie

3.1.1 Permanente proefvlakken Vaatplanten (PQ's)

Coördinator:	Fons Koomen
Uitvoerders:	6 vaste vrijwilligers
Wanneer:	Jaarlijks, na het broedseizoen half juli t/m eind augustus
Werkwijze:	<ul style="list-style-type: none">• Voor werkwijze zie: Monitoring PQ's op vaatplanten in het natuurontwikkelingsgebied Binnenveldse hooilanden (Francisca Sival; mei2020)• De 22 PQ's zijn uitgezet en exact met DGPS ingemeten in 4 raaien van 5 PQ's loodrecht op de Veensteeg en 1 PQ vlak naast een raai: 3 raaien in het gebied van Mooi Binnenveld en 1 raai in het gebied van de Coöperatie. <i>NB PQ 2.1 bevindt zich permanent in het water en kan daarom niet opgenomen worden.</i>
Doel:	In de tijd beschrijven en analyseren van de ontwikkeling van de aanwezige vaatplanten binnen de uitgezette PQ's (5m bij 5m) en deze trends vegetatiekundig proberen te duiden. Nevendoelen zijn: <ul style="list-style-type: none">• Evalueren van het effect van ingebracht maaisel (met verschillende herkomst) op de ontwikkeling van de vaatplanten binnen de PQ's;• Abiotische ontwikkeling a.d.h.v. de ecologische soortgroepen per vaatplant met Ellenberg- en Wamelinkwaarden.
Opslag:	Data worden jaarlijks samengevoegd in een Turboveg -database en deze wordt doorgeleverd aan de Landelijke Vegetatie Database (LVD)
Rapportages:	<ul style="list-style-type: none">• Plantenmonitoring PQ's Binnenveldse hooilanden in 2020• Artikel Urtica Monitoring planten Binnenveldse Hooilanden: komen Spaanse ruiter en Melkvioltje terug?

Bron: Erik Simons QGIS.

3.1.2 SNL Soortkartering Flora

Coördinator:	Fons Koomen
Uitvoerders:	7 vaste vrijwilligers
Wanneer:	Tweejaarlijks, in de even jaren in het gebied van de Coöperatie en in de oneven jaren in het gebied van de Stichting na het broedseizoen half juli t/m eind augustus
Werkwijze:	Zie paragraaf 6.1 in Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000 - BIJ12 Naast SNL meetsoorten worden ook Rode Lijst soorten gekarteerd, plus een aantal aanvullende soorten. Bovendien worden de SNL meetsoorten per beheertype over het hele gebied gekarteerd, en niet alleen in betreffende beheertypen.
Doel:	Beoordeling natuurkwaliteit SNL-natuurbeheertypen
Opslag:	NDFF (Nationale Database Flora en Fauna)
Rapportages:	2021 MB , 2022 CBH , 2023 MB en 2024 CBH

3.1.3 SNL Vegetatie- en Structuurkartering

Coördinator:	Marjolein van Os Bosgroep Midden
Uitvoerders:	Betaalde professional in opdracht van Bosgroep Midden
Wanneer:	Vegetatie 12-jaarlijks en Structuur 6-jaarlijks
Werkwijze:	Zie par. 6.4 en 6.9 in Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000 - BIJ12
Doel:	Beoordeling natuurkwaliteit SNL-natuurbeheertypen
Opslag:	Bosgroep Midden en in toekomst in NDVH (Nationale Database Vegetatie- en Habitatkarteringen).
Rapportages:	Beschikbaar als GIS-bestand en toelichting. In 2026 publieksversie (Simons in prep.)

VERVALLEN: Permanente proefvlakken Mossen en Integrale Inventarisatie Mossen

Het onderdeel mossen uit de vorige versie van het monitoringsplan is komen te vervallen: zie 3.1.2 Permanente proefvlakken Mossen en Integrale Inventarisatie Mossen in de vorige versie.

Rienk-Jan Bijlsma heeft in 2021 een rapportage opgesteld [Binnenveldse Hooilanden: de mosflora in 2020](#) met daarin de volgende conclusie en verwachtingen:

- *Diepe ontgroning heeft het gebied ontdaan van zijn natuurhistorisch bodemarchief waardoor slechts weinig soorten uit de diasporenbank schaars zijn aangetroffen.*
- *Door de kleiige toplaag (koopveengrond) en het vrijwel ontbreken van kwel (aan maaiveld) is het gebied voor mossen een extreem milieu dat zomers sterk indroogt (tot een korrelig humeuze klei) en na perioden van regen deels ontoegankelijk wordt door stagnerende plassen. Op de uitdrogende delen komen daarom alleen triviale kolonisten voor. In de langdurig stagnerende delen zijn (ondanks zoeken) nog geen mossen gevonden. Dit overall beeld wijkt sterk af van de ervaringen in natuurontwikkeling op zandige bodems met kwel of met basenrijke top- en tussenlagen (o.a. Groene Grens) die al binnen twee jaar zeer rijk bleken aan mossen, zowel afkomstig uit de diasporenbank als via de lucht; ook de stagnerende delen ('winterpoelen') hebben hier karakteristieke mossoorten.*
- *De bryologische verwachtingen zijn in deze uitgangssituatie niet hoog gespannen. De concurrentiekrachtige, met maaisel ingebrachte soorten puntmos en haakmos zullen zich snel uitbreiden, door maaibeheer ook in de percelen waar geen maaisel is ingebracht. Dit maakt het voor minder concurrentiekrachtige soorten van de vroege successie extra moeilijk zich alsnog te vestigen.*

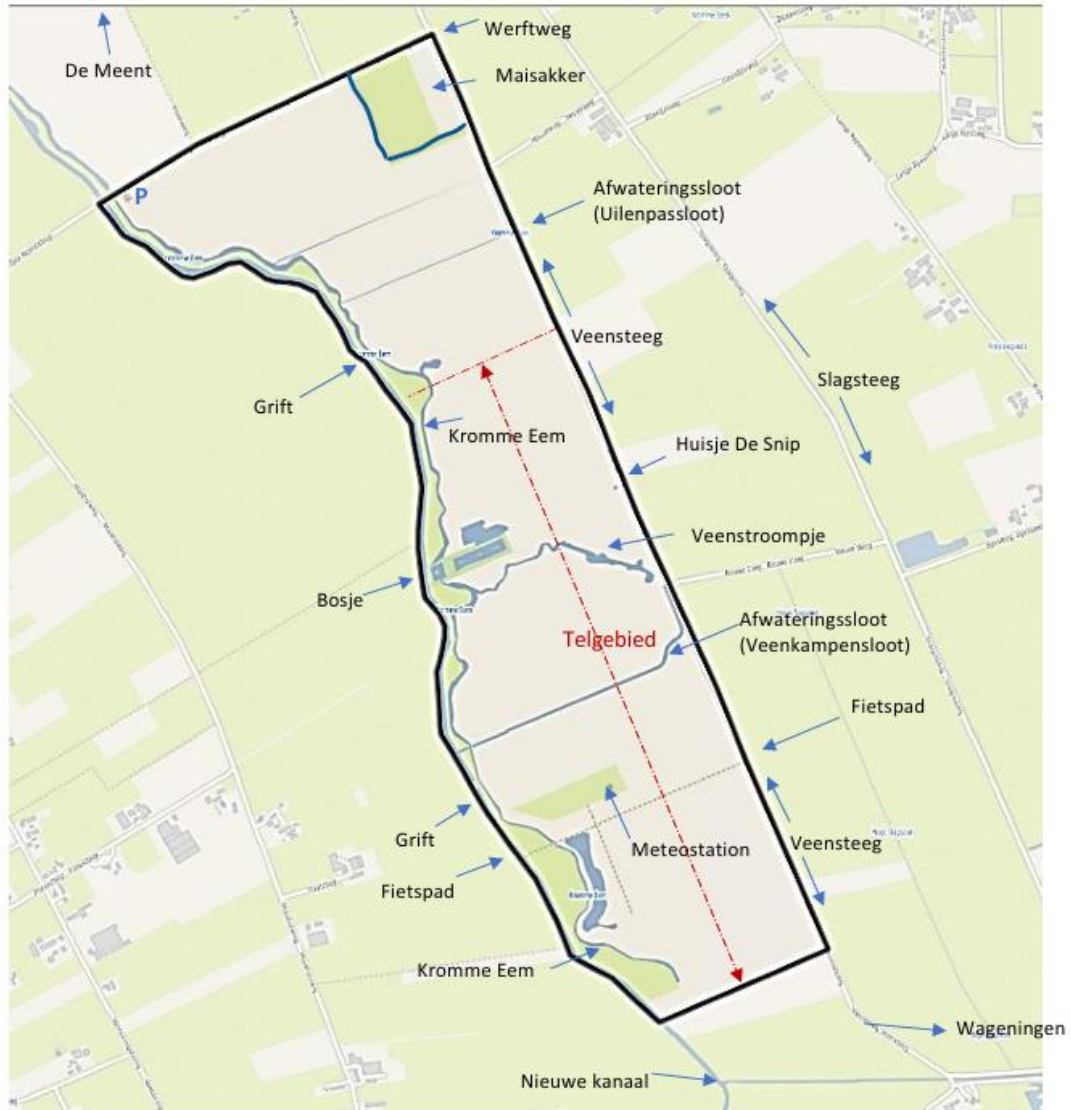
Mooi Binnenveld gaat na of de mossen extra aandacht kunnen krijgen door na te gaan of een inventarisatie met vrijwilligers van de BLWG (De Bryologische en Lichenologische Werkgroep via Jan Pellicaan) mogelijk is.

3.2 Fauna

3.2.1 Broedvogels BMP-A

Coördinator:	Gert van der Meer en Erik Simons
Uitvoerders:	Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door twee groepen (alleen of in tweetallen): <ul style="list-style-type: none">• 7 vrijwilligers doen de noordelijke helft. Coördinatie: Gert van der Meer.• 5 vrijwilligers doen de zuidelijke helft. Coördinatie: Erik Simons.
Wanneer:	Jaarlijks. Minimaal 8 tot 10 bezoeken in maart-juni
Werkwijze en doel:	<p>BMP-A via Sovon-Avimap. Zie: https://www.sovon.nl/nl/bmp. Met deze methode worden territoria vastgesteld op basis van de criteria van deze methode (datumgrenzen, fusieafstand, broedcodes). Het resultaat is een stippenkaart met de vermoedelijke territoria voor elke soort.</p> <p>Het gebied omvat het BMP-A-plot 7504 <i>Binnenveld-West</i>. Dit is het deel van de Binnenveldse Hooilanden ten zuiden van de Werftweg, bevat niet het noordelijkste eigendomsdeel van Staatsbosbeheer en bestaat daarom (sinds 2022) uit grofweg 2 onderdelen (zie kaartje telgebied):</p> <ul style="list-style-type: none">• Het noordelijke deel in eigendom van de Stichting;• Het zuidelijke deel in eigendom van de Coöperatie. <p>Deze plot is in 2015 voor het laatst door de Vogelwerkgroep geteld en wordt voor deze methode als nulmeting worden gebruikt.</p> <p>Het noordelijkste eigendomsdeel van Staatsbosbeheer is in 2020 en 2021 meegeteld, maar omdat Staatsbosbeheer geen toestemming meer wilde verlenen om het gebied te betreden vanaf 2022 niet meer.</p>
Opslag:	Avimap Sovon
Rapportages:	<ul style="list-style-type: none">• 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025• Broedvogels van het Binnenveld in 2021 SOVON

Bron: figuur 1 [Rapport Broedvogels 2025](#)

De monitoring van vogels richt zich tot nu toe uitsluitend op broedvogels. Waarnemingen van niet-broedvogels worden incidenteel genoemd in het rapport.

Mooi Binnenveld zal nagaan of de onderstaande aanvullingen nuttig kunnen zijn en of deze met vrijwilligers kunnen worden opgepakt:

- Het terrein van Mooi Binnenveld is ook van belang voor trekvoegels en wintergasten. Over het tellen van de aanwezige vogels buiten het broedseizoen zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. Sovon heeft aangegeven dat het gebied niet voldoet aan de criteria voor een [Watervogeltelling | Sovon](#). Het gebied wordt wel meegenomen in de eenmalige midwintertelling in januari: zie [Nieuwsbericht Sovon 60 jaar Midwintertelling](#);
- Daarnaast speelt eventuele overlast van ganzen in de zomer (dat hoeven niet altijd broedvogels te zijn) en in de winter. Overlast zou kunnen bestaan uit ongewenste begrazing of verrijking door uitwerpselen. In 2024 zijn de grauwe ganzen eenmalig geteld buiten het broedseizoen. Er zal bekeken worden of wellicht aanvullende tellingen nuttig zijn.

3.2.2 NEM-telroutes Libellen

Coördinator:	Christa Heijting (in samenwerking met De Vlinderstichting)
Uitvoerders:	3 vrijwilligers
Wanneer:	Jaarlijks. Tweewekelijks bezoek van 1 mei tot 1 oktober.
Werkwijze:	<p>Zie: Handleiding-landelijke-meetnetten-vlinders-libellen-en-nachtvlinders.pdf</p> <p>In 2020 zijn er 3 NEM-telroutes uitgezet langs de Kromme Eem Zuid (KE), langs de Veenkampsloot (VS) en langs het Koekoeksbloempad (KP), ingedeeld in secties van ongeveer 50 m.</p> <p>Telroute VS is in de periode 2020-2023 geïnterviewd, maar dit leverde weinig informatie op over de ontwikkeling van de libellenstand in het nieuwe natuurgebied. Daarom wordt deze route vanaf 2024 niet meer geteld.</p> <p>Vanaf 2023 zijn de NEM-telroutes uitgebreid ten noorden van de eendenplas (alleen na de broedtijd) met de telroutes EP (1 sectie) en KN (2 secties) en worden daarnaast BR1 t/m BR3 en VS-KE ook meegenomen in de inventarisaties.</p>
Doel:	Inzicht in aanwezigheid en aantalsontwikkeling libellen.
Verwachte ontwikkeling:	Vooraf een toename van aantallen laagveensoorten zijn te verwachten, zoals Vroege glazenmaker, Glassnijder en Smaragdlibel. Ook de Bruine korenbout is op korte termijn te verwachten. Over enkele jaren zou, als er goede verlandingsvegetaties ontstaan, de Gevlekte witsnuitlibel zich kunnen vestigen. Ook grotere aantallen zijn te verwachten van minder kritische soorten zoals de Steenrode en Bloedrode heidelibellen en Variabele waterjuffer (Roy van Grunsven 5-10-2020).
Opslag:	In eigen EXCEL, daarna invoerportaal De Vlinderstichting.
Rapportages:	2020 , 2021 , 2022 , 2023 , 2024 en 2025

Bron: [Libellen 2025](#)

3.2.3 SNL Soortkartering Dagvlinders en Sprinkhanen

Coördinator:	Marjolein van Os Bosgroep Midden
Uitvoerders:	Betaalde professional in opdracht van Bosgroep Midden
Wanneer:	Zes-jaarlijks, voor het eerst in 2025
Werkwijze:	Zie paragraaf 6.5 in Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000 - BIJ12
Doel:	Beoordeling natuurkwaliteit SNL-natuurbeheertypen
Opslag:	NDFF (Nationale Database Flora en Fauna)
Rapportages:	Rapportage 2025: SNL Monitoring Dagvlinders en Sprinkhanen 2025

3.2.4 Amfibieën

Coördinator:	Jan-Freerk Kloen
Uitvoerders:	Jan-Freerk Kloen
Wanneer:	Jaarlijks vanaf 2023 van maart t/m september. Maart (heikikker), mei en juni zijn de belangrijkste maanden.
Werkwijze:	<p>Op basis van Plan amfibieënmonitoring Binnenveldse Hooilanden 2023:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bezoek aan geselecteerde 8 locaties in de Binnenveldse Hooilanden (3 tot 4 keer per jaar, maar in elk geval 2 keer per jaar);• Monitoren van soorten en aantallen (eventueel naar schatting) met behulp van Amfibieën Daglijstjes op basis van zicht, geluid of scheppen;• Doelsoorten Heikikker, Poelkikker, Rugstreeppad en overige soorten
Doel:	Inzicht in aanwezigheid soorten en in aantalsontwikkeling
Opslag:	Invoerportaal amfibieën RAVON
Rapportages:	2023 en 2024

VERVALLEN: NEM-telroutes Dagvlinders: zie 3.3.1 vorige versie monitoringsplan)
De getelde aantallen dagvlinders vielen tegen (in overeenstemming met het landelijk beeld in 2024). Tien vlinders op 1,8 kilometer telroute is weinig als resultaat. De tijdsinspanning woog niet op tegen de informatie die het oplevert. Vandaar dat deze monitoring is gestopt. Wel is besloten om in de komende jaren (vanaf 2025) vanuit losse waarnemingen uit waarneming.nl een jaarlijst te maken om zo de ontwikkeling van de dagvlinders toch te kunnen volgen.

Coördinator:	André Nagelhout (in overleg met De Vlinderstichting)
Uitvoerders:	André Nagelhout
Wanneer:	Van 2020 t/m 2024 jaarlijks uitgevoerd. Wekelijks bezoek van 1 april tot 1 oktober.
Werkwijze:	Zie: Handleiding-landelijke-meetnetten-vlinders-libellen-en-nachtvlinders.pdf In 2020 zijn er 3 telroutes uitgezet: langs het wandelpad (hele jaar), langs het fietspad (hele jaar) en langs het vlonderpad (vanaf 15 juni).
Doel:	Inzicht in aantalsontwikkeling dagvlinders.
Verwachte ontwikkeling:	Eerste paar jaar vooral 'kroeglopers', zoals Atalanta, Daggauwoog, Kleine vos, Klein koolwitje, Klein geaderd witje en Groot koolwitje. Daarna vestiging van graslandsoorten, zoals Bruin zandoogje en Zwartsprietdikkopje (mondeling Michiel 23-3-2020).
Opslag:	De Vlinderstichting via invoerportaal
Rapportages:	2020 , 2021 , 2022 , 2023 en 2024

4. Overzicht Monitoringsactiviteiten Abiotisch

In januari 2024 heeft Haskoning DHV in opdracht van de provincie Gelderland het [Monitoringsplan Omgevingscondities Binnenveld](#) afgerond voor het Natura 2000-gebied Binnenveld (deelgebied Bennekomse Meent) en het GNN-gebied Binnenveldse Hooilanden. Op basis hiervan geeft de provincie opdracht om verschillende abiotische parameters te monitoren, ook op 2 meetpunten in ons gebied (meetpunt 14 in het gebied van de Stichting en meetpunt 17 in het gebied van de Coöperatie). Op onderstaand kaartje (figuur 3.1 uit het monitoringsplan) is de locatie van deze meetpunten terug te vinden.

Hieronder volgt een kort overzicht van de metingen op deze 2 meetpunten (zie figuur 3.1). Aanvullende informatie is terug te vinden in de hieronder genoemde paragrafen van het [Monitoringsplan Omgevingscondities Binnenveld](#).

- **Waterregime (zie paragraaf 4.1):**
Het waterregime wordt gemeten aan de hand van de parameters “grondwaterstand” en “oppervlaktewaterstand”. De oppervlaktewaterstand wordt gemeten met behulp van een meetbuis. Dit is een peilbuis waarmee het oppervlaktewaterpeil wordt gemeten: de automatische variant van de peilschaal. De grondwaterstand wordt gemeten met behulp van een peilbuis met minimaal één filter in het freatische pakket (en mogelijk meerdere filters op verschillende dieptes). Mocht het in de toekomst nodig zijn een nieuwe peilbuis te plaatsen of een bestaande peilbuis te vervangen dan gelden daarvoor de richtlijnen zoals weergegeven in Bijlage 6.
- **Grondwaterkwaliteit (zie paragraaf 4.2.1)**
De grondwaterkwaliteit wordt gemeten door het grondwater te bemonsteren uit peilbuizen.
- **Poriewaterkwaliteit (zie paragraaf 4.2.2)**
De poriewaterkwaliteit wordt gemeten met behulp van een ingegraven poreuze cup of een (macro)rhizon.
- **Bodemchemie (zie paragraaf 4.3)**
De bodemchemie wordt bepaald aan de hand van bodemmonsters van de bovenste 15 cm van de bodem.
- **Flora (zie paragraaf 4.4.2):**
De flora- en vegetatierespons wordt met behulp van twee methodes in beeld gebracht:
 1. Soortkartering in een transect: niet in ons gebied.
 2. Permanente Quadraten (PQ's):
De vegetatieontwikkeling op specifieke locaties wordt in beeld gebracht volgens de ‘PQ-methode’ van Braun-Blanquet (Schaminée et al. 1995). Op de locatie wordt een Permanent Quadrant (PQ) uitgezet waarvan het centrum wordt vastgelegd met gps. In het PQ worden alle aanwezige plantensoorten (inclusief korstmossen en mossen) genoteerd met een aanduiding voor de bedekking. Qua bedekkingsschaal dient gebruik te worden gemaakt van de aangepaste 9-delige schaal van Braun Blanquet, waarbij voor de notatie numerieke codes gebruikt worden volgens de ordinale schaal van Van der Maarel (Zie Tabel 3.2). De vegetatieopnamen worden gemaakt volgens de in provincie Gelderland gebruikte Handleiding veldwerk Meetnet Vegetatie Gelderland 2020 (Klaver 2020).

Tabel 3.2: Overzicht van de gebruikte procesindicatoren en meetlocaties voor het beantwoorden van de drie meetvragen. De locaties zijn in Figuur 3-1 en Figuur 3-2 op kaart aangegeven.

Meetvraag	Deelvraag	Procesindicatoren	Meetlocaties
1. Treedt het gewenste systeemherstel op voor de verschillende deelgebieden?	Kweldruk tot in de wortelzone	Waterregime	B01, B02, B03, B04, B05, B06, B07, B08, P09, P10, B11, B12, B14, B15, B16, B17, B18
	Vochtige tot natte, basenrijke en voldoende schrale standplaatscondities	Waterregime	B01, B02, B03, B04, B05, B06, B07, B08, B11, B12, B14, B15, B16, B17, B18
		Grondwaterkwaliteit	GW01, GW02, GW03, GW04, GW05, GW06, GW07, GW08, GW11, GW12, GW14, GW15, GW16, GW17, GW18
		Poriewaterkwaliteit	PW01, PW02, PW03, PW04, PW05, PW06, PW07, PW08, PW11, PW12, PW14, PW15, PW16, PW17, PW18
		Bodemchemie	C01, C02, C03, C04, C05, C06, C07, C08, C11, C12, C14, C15, C16, C17, C18
		Flora	PQ01, PQ04, PQ12, PQ14, PQ15, PQ16, PQ17, GL1923, GL1924, GL1925, GL2339, GL6043, GL6044, GL6045, GL6622 en Floratransect
2. Wat is de toestand en de trend van de standplaatscondities van de habitattypen voor de verschillende locaties van een habitatype en voor de verschillende deelgebieden?	H6410 N2000	Waterregime	B06, B08, B18
		Grondwaterkwaliteit	GW06, GW08, GW18
		Poriewaterkwaliteit	PW06, PW08, PW18
		Bodemchemie	C06, C08, C18
	H6410 GNN	Waterregime	B01, B03, B04, B05, B12, B15, B16, B17
		Grondwaterkwaliteit	GW01, GW03, GW04, GW05, GW12, GW15, GW16, GW17
		Poriewaterkwaliteit	PW01, PW03, PW04, PW05, PW12, PW15, PW16, PW17
		Bodemchemie	C01, C04, C12, C15, C16, C17
	H7140A N2000	Waterregime	-
		Grondwaterkwaliteit	GW19
		Poriewaterkwaliteit	PW19
		Bodemchemie	C19
	H7140A GNN	Waterregime	B14
		Grondwaterkwaliteit	GW14
		Poriewaterkwaliteit	PW14
		Bodemchemie	C14
3. Welke invloed heeft de toestroom van vervuild grondwater als (potentiële) drukfactor op het systeem?	Inzigggebied	Waterregime	B20
		Grondwaterkwaliteit	GW20
	Binnenveld	Grondwaterkwaliteit	GW01, GW02, GW03, GW04, GW05, GW06, GW07, GW08, GW11, GW12, GW14, GW15, GW16, GW17, GW18

Bron: [Monitoringsplan Omgevingscondities Binnenveld](#)

Bijlage 1 De soorten per natuurbeheertype met een SNL Monitoringsverplichting

Zie [Natuurtypen - BIJ12](#)

N05.04 Dynamisch moeras – Flora en fauna

Soortgroep Soorten

Planten	Doorgroeid fonteinkruid, draadzegge, driekantige bies, echt lepelblad, galigaan, genadekruid, gevleugeld hertshooi, gewone dotterbloem, heemst, klein blaasjeskruid, kleine valeriaan, kleinste egelskop, krabbenscheer, lange ereprijs, lidsteng, moeraskartelblad, moeraslathyrus, moerasmelkdistel, moerasvaren, moeraswolfsmelk, poelruit, rietorchis, ruwe bies, rijstgras, selderij, slangenwortel, spindotterbloem, stijf struisriet, vleeskleurige orchis, voszegge, waterdrieblad, waterlepeltje, waterscheerling, zilt torkruid, zomerklokje.
Broedvogels	Baardman, blauwborst, blauwe kiekendief, bruine kiekendief, buidelmees, grote karekiet, grote zilverreiger, klein waterhoen, kleinst waterhoen, kwak, lepelaar, porseleinhoen, purperreiger, rietzanger, roerdomp, snor, sprinkhaanzanger, waterral, woudaap.

N06.02 Trilveen – Flora en fauna

Soortgroep Soorten

Planten:	Blonde zegge, draadrus, draadzegge, geelhartje, groenknolorchis, klein blaasjeskruid, kleine valeriaan, knotszegge, moeraskartelblad, moeraswespenorchis, paardenhaarzegge, parnassia, plat blaasjeskruid, ronde zegge, rood schorpioenmos (m), ruw kranblad (k), slank wollegras, Spaanse ruiter, stijf struisriet, sterrengoudmos (m), trilveenveenmos (m), tweehuisige zegge, veenmosorchis, vleeskleurige orchis, vlozegge, waterdrieblad
----------	---

N10.01 Nat schraalland – Flora en fauna

Soortgroep Soorten

Planten:	Addertong, armbloemige waterbies, bevertjes, blauwe knoop, bleke zegge, blonde zegge, bonte paardenstaart, brede orchis, breed wollegras, draadgentiaan, draadrus, draadzegge, dwergbloem, dwergrus, gele zegge, gevlekte orchis, gewone vleugeltjesbloem, groenknolorchis, grondster, grote muggenorchis, heidekartelblad, honingorchis, karwijselie, kleine valeriaan, klimopwaterranonkel, klokjesgentiaan, knolsteenbreek, knotszegge, koprus, kransekarwij, kruipende moerasweegbree, liggende vleugeltjesbloem, melkviooltje, moeraskartelblad, moerasstrepzaad, moeraswespenorchis, moesdistel, noordse zegge, paardenhaarzegge, parnassia, plat blaasjeskruid, rietorchis, ronde zegge, schildereprijs, schubzegge, Spaanse ruiter, sterzegge, teer guichelheil, tweehuisige zegge, veenmosorchis, vetblad, vleeskleurige orchis, vlozegge, waterdrieblad, weidekervel, welriekende nachtorchis, wijdbloeiende rus, zwartblauwe rapunzel
Dagvlinders & sprinkhanen:	Aardbeivlinder, bruine vuurvlinder, gentiaanblauwtje, moerassprinkhaan, zilveren maan, zompsprinkhaan
Broedvogels:	Gele kwikstaart, grutto, kemphaan, kwartelkoning, tureluur, watersnip

N10.02 Vochtig hooiland – Flora en fauna

Soortgroep Soorten

Planten:	Addertong, adderwortel, beemdooievaarsbek, bevertjes, bleke zegge, bosbies, brede orchis, draadrus, gevlekte orchis, gevleugeld hertshooi, gewone dotterbloem, grote pimpernel, gulden boterbloem, harlekijn, herfsttijloos, karwijselie, kleine valeriaan, klimopwaterranonkel, melkviooltje, moeraskartelblad, moerasstrepzaad, moesdistel, noords walstro, noordse zegge, platte bies, polei, rietorchis, rode ogentroost, trosdravik, verfbrem, vleeskleurige orchis, waterkruiskruid, herfsttijloos, weidekervel, weide-vergeet-mij-nietje, welriekende nachtorchis, wilde kievitsbloem, zilte rus, zwartblauwe rapunzel
Dagvlinder & Sprinkhanen:	Aardbeivlinder, bont dikkopje, bruine vuurvlinder, donker pimpernelblauwtje, moerassprinkhaan, pimpernelblauwtje, zilveren maan, zompsprinkhaan

Soortgroep Soorten

Broedvogels: Gele kwikstaart, grutto, kempiaan, kwartelkoning, tureluur, watersnip

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland – Flora en fauna**Soortgroep Soorten**

Planten: Bochtige klaver, echte koekoeksbloem, gewone brunel, gewone margriet, grote ratelaar, kamgras, karwijvarkenskervel, klavervreter, klein vogelpootje, knolvossenstaart, knoopkruid, moerasstruisgras, muizenoor, polei, spits havikskruid, waterkruid, witte munt, zwarte zegge

Dagvlinders: Argusvlinder, bruin blauwtje, bruine vuurvlinder, bruin zandoogje, geelsprietdikkopje, groot dikkopje, hooibeestje, kleine parelmoervlinder, zwartsprietdikkopje

N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos – Flora en fauna**Soortgroep Soorten**

Planten: Aardbeiganzerik, alpenheksenkruid, besanjelier, bittere veldkers, bosgeelster, bosmuur, bospaardenstaart, boswederik, daslook, driekantige bies, eenbes, gele monnikskap, geveerd diknerfmos (m), gewone vogelmelk, gladde zegge, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, hangende zegge, heelkruid, klein heksenkruid, knikkend nagelkruid, kruidvlinder, kruisbladwalstro, maarts viooltje, moeraskruid, moerastreepzaad, moeraswolfsmelk, muskuskruid, paarbladig goudveil, reuzenpaardenstaart, rivierkruid, schaaftro, slangenlook, slanke sleutelbloem, slanke zegge, spindotterbloem, torenkruid, verspreidbladig goudveil, welriekende agrimonie, wilde kievitsbloem, witte rapunzel, zomerklokje, zwartblauwe rapunzel

Broedvogels: Appelvink, blauwborst, kleine bonte specht, kwak, nachtegaal, wielewaal

N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos – Flora en fauna**Soortgroep Soorten**

Planten: Bochtige klaver, bosanemoon, dalkruid, dennenorchis, dennenwolfsklauw, dubbelloof, Duitse brem, echte guldenroede, fraai hertshooi, gebogen driehoeksvaren, geschubde mannetjesvaren, gewone salomonszegel, grote veldbies, hengel, klein wintergroen, kleine keverorchis, koningsvaren, kranssalomonszegel, lelietje-van-dalen, linnaeusklokje, mispel, ruige veldbies, schaduwkruid, steenbraam, stekende wolfsklauw, stengelloze sleutelbloem, stippelvaren, stofzaad, valse salie, valse zandzegge, wilde narcis s.s., witte klaverzuring, witte veldbies, zevenster, Zweedse kornoelje

Broedvogels: Appelvink, boomklever, boomleeuwerik, fluit, geelgors, groene specht, keep, kleine bonte specht, middelste bonte specht, raaf, sijs, vuurgoudhaan, wespindief, wielewaal, zwarte specht